

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiaē, 1697

Liber Octavus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

LIBER OCTAVUS.

CAP. I.
Habere.

Habere non tam is dicitur, qui rem simpliciter tenet, quam is, qui rei dominus est. *l. stipulatio ista 38. §. habere 9. ff. de F. O. Regner. Sixtin. 30. Conf. Marp. 7. num. 3.*

CAP. II.
De Habilitate.

Axioma I.

Actus non potest celebrari, nisi personæ sint habiles. Wesemb. *parat. de auct. int. num. 5.* quare recte monet Ictus in *l. 14. de Jure Codicill. non ante juris ratio quam persona querenda est*, habilitas tamen personæ in dubio præsumitur, *cap. fin. ubi glossa & Dd. extr. de præsumpt. vide plura in Tom. Reg. Jur. 1. lit. H. pag. m. 558.*

II.

Verba generalia referuntur ad habilitatem personæ. De hac regula vide Tom. Reg. Jur. *d. loc.*

III.

Habiles termini in omni oratione subaudiendi sunt. Gloss. ad verbum habent in *l. 30. de adopr. ratio*, quia talia sunt subiecta, qualia permittuntur esse à prædicatis.

CAP. III.
Habitus.

Axioma I.

HABITUS non facit Monachum, sed sola professio Regularis, *cap. porrectum 13. de Regularib. ubi glossa verb. non faciat. cap. consuluit. 4. Qui clerici, vel voventes.* Cardin. Tusch. *pract. concl. tom. 4. lit. H. conclus. 12. n. 1. Campan. in diversor. Jur. Canon. rubr. 12. num. 5. Bellet. disquisit. clerical. part. 1. tit. de disciplina clericali. §. 15. n. 10. Fr. Barthol. de Vecchis in praxi novitiorum, disp. 11. dub. 10. sub. n. 1. Gail. de Arrest. cap. 10. num. 11.*

II.

HABITUS facit præsumptionem, ita ut indubio judicetur talis, qualem habitus, quem defert, demonstrat, *l. item apud 15. §. si quis 15. ff. de injur. Feder. de Sen. conf. 13. n. 3. vers. si talis namque.*

Bald. in *l. non ignorat. C. de his qui accus. gl. in l. si ignorans. in verb. contemnit. ff. pro soc. Gail. 1. O. 21. n. 8.* quia qualis actus apparet in sui figura, talis præsumitur in sua essentia, Hieron. Tort. in *suo consil. post consilia Antonii de Butr. num. 20. vers. & ideo multum ad propositum.* Castrensi. *conf. 261. Visis & consideratis. in princ. lib. 2.* & contractus talis præsumitur, qualis in prima sui figura apparet, Decianus *conf. 59. in fin. lib. 1.* refert Cardin. Tusch. *d. lit. H. conclus. 12. n. 2. cum seqq.* [Hinc Johan. Cirier. *de primogenit. 2. quæst. num. 21.* ait: chlamydem demonstrare militem, purpuram Regem, togam advocatum, cucullum monachum Et viduam ex habitu cognosci respondit Alex. *conf. 151. col. pen. vol. 2.* Siquidem quilibet secundum ordinem & dignitatem vestitus esse debet, *l. sed si quod 12. §. mancipiorum 1. de usufr. & in specie quod ex vestitu & habitu aliqua arguatur uxor.* Affirmant Alexand. *conf. 151. col. pen. Cephal. conf. 435. n. 65. & Dd. in c. illud. de præsumpt. Vult. 3. conf. Marp. 34. n. 48.]*

CAP. IV.
De Hæreticis.

Axioma I.

Non omnes hæretici eadem austeritate plerendi sunt. *l. 65. Cod. Theodos. de heret.* nam moderatè & quietè viventes asperius tractandi non sunt, textus notabilis in *Novell. 129. cap. 1.*

II.

Hæretici sunt expellendi à civitate, ne inficiant alios, *L. nullus 2. C. de summ. Trinit. & Hæreticus docens hæresin morte dignus est.* Gloss. in *Cap. pen. X. de heret.* audire autem conciones eorum non est hæreticum, nisi adsit frequentia, vid. Menoch. *Lib. 2. cent. 4. c. 373.*

III.

Hæretici sunt, qui quatuor illa concilia, Nicænum, Constantinopolitanum, Ephesinum primum, & Chalcedonense non amplectuntur. *l. 8. C. de heret. Novell. 15. cap. 3. §. 14. Matth. Wesemb. in parat. C. de heret. num. 1.* Hinc quoad effectus juris nec Lutherani, nec Pontificii pro hæreticis habendi, Carpzov. *p. 3. c. 1. c. 14. de finit. 10. num. 10.*

CAP. V.
De Hærede vid. testator.

item transmissio ad heredes.

Axioma

Axioma I.

Heres non potest aut debet contravenire facto defuncti. l. cum ibi not. vid. infr. ax. 14. de divers. & tempor. prescr. Socin. jun. conf. 107. n. 57. vol. 3. Mandell. conf. 73. num. 3. Cephal. conf. 392. num. 35. vol. 3. vel factum ejusdem impugnare, l. cum matre 14. C. de rei vind. l. si ab eo 7. C. de neg. gest. l. 24. C. de donat. l. filiusfamilias 114. §. cum pater 15. ff. de legat. 1. l. unum ex familia 67. §. sed si uno 3. ff. de legat. 2. l. successores 10. C. de solut. l. si uxor 7. C. de bon. aut jud. possid. Roman. conf. 140. in fin. Ruin. conf. 1. n. 13. & conf. 7. num. 39. volum. 1. Carpzov. part. 2. conf. 48. def. 3. n. 2. Mantua. conf. 71. n. 14. vol. 2. Decian. conf. 31. num. 157. vol. 1. & conf. 56. n. 23. vol. 2. & conf. 55. n. 87. vol. 3. quin potius quod a defuncto est gestum & factum heredem omnimodò teneri ratum habere docent Tiracvell. de retrat. lignag. §. 1. gloss. g. num. 48. Afflict. decis. Neapolit. 285. num. 11. vol. 2. etiam si propria sua personâ proprioque jure niteretur, juxta textum in d. l. si ab eo 7. C. de neg. gest. l. venditoris 3. C. de reb. alien. non alien. l. 1. ff. de Except. rei vend. & in l. Scia 73. ff. de evict. l. filium 31. ff. de liberal. caus. Burlat. conf. 138. num. 38. volum. 2. nisi ageretur de bonis quæ filius non haberet à patre; sed à majoribus, Knipschild. de fideicommiss. famil. cap. 11. n. 405. & seqq. unde ad omne id, ad quod defunctus tenebatur heredem ex illo contractu teneri dixit Hieronym. Maggon. decis. Luc. 85. in princ. Sic heres institutus, si ex testamento hereditatem adierit, tenetur alteri parti, cui facta est conventio & stipulatio ad observantiam dictæ conventionis vel stipulationis. Myns. lib. 1. conf. 4. num. 83. decad. 14. cent. 2. Idemque voluit Franciscus Vivius decis. Neapol. 118. num. 5. dicens: Heredem absque ullo scrupulo teneri observare promissa & conventa per defunctum, quod Dan. Moller. in Comment. suo ad constit. Saxon. p. 2. constit. 15. num. 96. eousque extendit, tamen si heres præter legitimam nihil acquirat; quod eo magis procedit, si juramento instrumentum per defunctum sit firmatum, cum illud habeat duo vincula, unum quod obligat animam jurantis, & illud cum sit personale, personam jurantis non egredietur, & aliud civile, quod ligat heredes & successores, ut contra factum defuncti juratum venire non possint. Angel. in l. qui superstitis in fin. ff. de acquir. hered. quem sequuntur Romanus, Aretinus, Imola ibid. idem Imol. in cap. cum contingat. n. 16. de jurejur. Francisc. Monaldi. conf. 38. num. 16. vol. 1. Atque inde est, ut juramentum quoad firmitatem contractus transire dicatur in heredes, Covarruv. in cap. quamvis. de pact. Seraphin. de Seraph. in tract. de priv. juram. priv. 52. n. 9. Anton. Gabr. in sua conclus. tit. de jurejurand. conclus. 6. Franciscus Burlatus conf. 339. num. 7. vol. 3. & proinde ad juramenti istius observationem adstringantur per tradita ab Anton. de Butr. in d. cap. cum contingat. col. 5. in princ. & ibidem Panorm. num. 8. Afflict. decis. Neapol. 381. in fin. Hieron. Gabr. conf. 127. num. 22. vol. 1. Alexand. Raudens. conf. 9. num. 17. vol. 1. quo

facit, quod dicitur, heredem teneri exonerare conscientiam defuncti. cap. fin. de sepult. cap. in literis 8. de raptor. Alexand. in l. Pomponius. §. cum quis ff. de acquir. dom. Capyc. decis. Neapol. 4. num. 13. Carpzov. p. 2. conf. 14. def. 17. num. 3. Ruin. conf. 20. num. 2. vol. 4. Menochius conf. 24. num. 22. vol. 1. Decius conf. 272. n. 6. ratio esse potest, tum quia ex qua persona quis lucrum sentit, ejus etiam factum improbare non debet. l. ex qua persona 149. & in l. secundum naturam 10. ff. de Reg. jur. cap. qui sentit. cod. in 6. Marius Anton. de Amat. decis. March. 169. num. 21. tum etiam quod heres hereditatem adeundo dicatur quasi contrahere, atque eo ipso sese ad implendum omnia obligare, ad quæ defunctus tenebatur. §. heres quoque 5. Instit. de obligat. quæ ex quasi contr. l. apud Julianum 3. in fin. ff. quib. ex caus. in poss. l. si quis 5. §. heres 2. ff. de O. & A. Jaf. conf. 63. n. 16. vol. 3. Paris. conf. 16. n. 38. vol. 2. Menoch. conf. 115. n. 59. vol. 2. Id verò imprimis verum est in filio, cui pro impietate imputatur, si cum Perseo dicat, nihil ad se pertinere factum patris. Livius Decad. 5. lib. 2.

Limita, nisi defuncti factum esset contra legem, atque sic invalidum, non obstante regula in d. l. cum à matre, per ea quæ adducit Menoch. conf. 89. n. 6. 7. 8. 9. & 10. quem allegat Joh. Goëdd. 1. Conf. Marp. 27. num. 127. Unde quando alienatio à defuncto facta per se nulla est, etiam heredi contra factum defuncti venire licebit. l. quemadmodum 7. Cod. de agric. & censu. Bald. in d. l. cum à matre, quem sequuntur Socin. lib. 4. conf. 29. n. 47. Cravett. conf. 200. n. 5. 6. 8. Pinell. in l. 1. part. 3. n. 83. vers. limitatur decimo. C. de bon. matern. Hartm. Pistor. 1. observo. 190. num. 10. Carpzov. part. 2. constit. 14. def. 70. n. 10. Latè Knipschild. de fideicommiss. famil. cap. 11. n. 394.

II.

Quoties in rei non suâ naturâ ad heredem transeunte mentio fit heredum, toties id de primo herede tantum intelligitur. arg. l. antiquitas C. de usufr. quia hoc est contra naturam rei. Neque tamen nimis hoc extendendum nec nimis restringendum est, ne inde oriatur absurditas.

Exemplum est in usufructu Titio & heredibus suis relicto, Franzk. ad ff. quib. mod. usufr. vel usus amittitur n. 11.

III.

Quoties in rei suâ naturâ transmissibili hereditate mentio fit, toties omnes intelliguntur.

Ratio: quia sic nihil repugnat, quare non heredum mentio ad ultiores porrigatur, cum voluntas ejus, qui heredum meminit, congruat cum lege, quæ heredum appellatione etiam heredes heredes complectitur l. 25. ff. de V. S. Exemplum est in annuis legatis, quæ heredibus legatarii etiam sunt relicta l. 22. C. de Legat.

IV.

Quoties heres ex facto defuncti convenitur, toties tantum tenetur pro ratâ, nam qui solus non est heres, non tenebitur solus factum defuncti præstare; ita ergo ob debitum defuncti heredes tantum pro ratâ tenentur, idem est in cæteris actionibus personalibus.

Limita

fit videri scriptus, cum oculis corporeis ibi non legatur. l. 1. §. legi ff. de his que in testamento de-
lentur. Bartolus in l. qui liberis. §. hac verba. ff. de
pupill. substit. Cephal. conf. 58. num. 33. vol. 1. adeo
ut etsi testator in substitutione (idem est & in in-
stitutione) heredis mentionem fecerit, non ta-
men intelligatur heredis heredem substituere vo-
luisse, nedum substituissse. Cephal. d. consil. num.
22. Gædd. 1. consil. Marpurg. 25. num. 52.

XI.

Heredi sæpius plus permittitur, quàm defun-
cto. l. fin. Cod. de eviction. Bald. in d. l. cum à matre.
vers. nunquid ergo filius. & ibi Castrens. num. 5.
Gædd. 1. consil. Marp. 27. num. 125.

XII.

Heres nemo scriptus aut nuncupatus ex solis
conjecturis dicitur. l. unic. si tabul. testam. extrab.
Bologn. ad l. Gallus. in princ. num. 125. & 131. de
liber. & posthum. Dauth. de testam. ubi de hered.
instit. n. 331. Gædd. 1. consil. Marp. 25. n. 22.

XIII.

Heredis institutio est basis & fundamentum
totius testamenti. §. ante heredis Instit. de legat.
imo caput & anima ipsius testamenti. Dauth. de
testam. n. 272. per l. querebatur 19. §. utrum. 1. ff.
de testam. milit. Valg. de success. creat. lib. 2.
cap. 16. num. 21. adeoque ejus forma substantia-
lis, l. quod per manus 10. l. ult. ff. de jur. codicill. l.
pen. ff. de his que in testam. delentur. l. 1. in princ. ff.
de hered. instit. Carpov. part. 3. Constit. 4. de fin.
12. num. 2. ut per ejus perfectionem illud omni-
nò sit quod est. arg. l. Julianus 9. §. si quis rem. 3.
in fin. ff. ad exhibend. Baldus in l. fin. non dum. Cod.
de furt. Decianus res. 86. n. 11. vol. 2. Gædd. 3.
consil. Marp. 27. n. 6. & 7. Et sine hac heredis in-
stitutione nihil in testamento scriptum valet. l. 1. in
fin. ff. de vulg. & pup. substit. neque potest ullum
testamentum valere, quod heredem directò in-
stitutum non habet. l. 3. vers. Calpurnius ff. que in
testamento delentur. & ut Justinianus ait, inutile est
testamentum, in quo nemo heres instituitur. §.
in primis igitur. Instit. de fideicom. hered. Un-
de Julianus Idus & post eum Paulus ait, tabulas
testamenti non intelligi, quibus heres scriptus
non est. d. l. ult. ff. de jur. Codicill. Henricus
Bocer. in Comment. ad tit. de instit. & exhered.
liberor. n. 15. pag. 324.

XIV.

Unicuique licitum est blanditiis & adulationi-
bus inducere testatorem ad se instituendum. l. fin.
C. si quis aliq. testat. prohib. Pacian. conf. 66. n.
41. Ubi limitat, hoc non procedere in præjudici-
um filiorum & in præjudicium alterius testamen-
ti jam facti, per text. in l. non est enim 5. ff. de in-
offic. testam. Socinus jun. conf. 183. Licet. n. 30.
vers. nec etiam prædictis obstat. col. 2. Angel. in
dict. l. fin. Cod. si quis aliq. & l. non est enim. de
inoffic. testam. Afflict. decis. 69. Quædam domin.
num. 6. colum. fin. Jafon. in l. fin. Cod. si quis aliq.
testat. prohib. conf. Rubr. de CAPTATIONE
HEREDITATIS.

XV.

Institutiones heredis sunt favorabiles, & be-
nignâ juvantur interpretatione. l. filio 22. l. si po-
sthumus 14. l. si ita 13. l. cum quidam 19. l. placet 4.

ubi Bart. ff. de liber. & posthum. l. 1. §. si ex fundo
4. ff. de hered. instit. l. pen. §. sed cum veteres. &
§. illo. C. de necess. serv. hered. instit. Conf. Arg.
1. conf. 84. n. 172. Hinc ejus interpretatio non so-
lum ex verbis, sed & ex conjecturis evidentibus
seu concludentibus elicietur. Mandell. conf. 31.
num. 9. vol. 1. Paul. Paris. conf. 66. num. 12. vol. 3.
Corn. conf. 101. num. 4. vol. 3. conf. 5. num. 35. Dec.
conf. 242. in fin. Cravett. conf. 62. num. 6. Non.
conf. 31. n. 13. conf. 32. n. 9. Borell. conf. 3. n. 22.
Gædd. 1. conf. 25. n. 3.

XVI.

Quotiescunque heredis persona incerta ullo
modo certa reddi potest, toties valet institutio,
quia sic certum adest Testatoris judicium, & pote-
rit res commodè exitum fortiri l. 62. §. fin. ff. de
hered. instit.

Exempl. ita sufficiens certitudo subest, quando
pia causa, v. gr. pauperes, item Ecclesia vel Civitas
instituitur heres. l. 8. l. 12. C. de hered. instit. Mau-
lius tract. de ultim. volunt. tit. 16. Conf. l. fin. C. de
SS. Eccles.

XVII.

Heredes necessariò instituendi vel certâ ex
causâ exheredandi sunt ii, quibus debetur legiti-
ma; cum enim legitima debeatur ex dispositione
legis, non erit testatori liberum de illâ arbitrium.
vid. LEGITIMA.

XVIII.

Hereditas, cui certum tempus adjectum est, de-
tractâ temporis mentione censetur purè relicta l.
34. ff. de hered. instit.

Ratio: quia hereditas ad tempus non datur,
cum nemo pro parte testatus, pro parte intesta-
tus decedere possit. l. 7. ff. de R. J. ergo causa te-
stati trahit hic ad se causam intestati, ne utile
per inutile vitietur. hinc si Cajum heredem in-
stituerim, & post illû Mevium, uterque erit heres.

Limita: ut non procedat (1.) in milite l. 19. §.
ult. ff. de testam. milit. (2.) si verba ad fideicom-
missum apta l. 77. ff. de hered. instit.

XIX.

Ad instituendum non potest quis adstringi spe
præmii, gloss. in l. 71. ff. de hered. instit. in fin. quæ
dicit, quod institutio debeat fieri ex mera affectio-
ne, non ex cupiditate lucri vel alterius successio-
nis. Confil. Argentin. 1. conf. 85. n. 20.

XX.

Qui in re sua à parentibus instituitur, pro institu-
to non est habendus, sed revera præteritus est. Gl.
in l. 3. §. sed utrum 4. ff. de minor. Bald. conf. 93.
vol. 2. Castr. conf. 455. col. 1. circa fin. lib. 2. Alex.
conf. 20. col. 3. lib. 3. Regner. Sixtin. 2. conf. Marp.
19. n. 28. Dec. in l. posthum. col. 3. circ. med. C. de bo-
nor. poss. contr. tab. De institutione heredis in
diem & sub conditione vid. DIES & CONDITIO.

XXI.

Heres succedit in omne jus quod defunctus ha-
buit. l. heredem 59. l. hereditas 62. de Regulis Jur. l.
19. de verbor. signific. Excipe omnia ea, quæ facti
sunt, & nominatim jus possessionis. l. cum heres
23. de acquir. vel amit. possess.

XXII.

Heres tenetur præstare factum defuncti, &
subsequi ejus voluntatem. l. 14. C. de R. F. l. successio-

res 10. C. de solut. l. 14. §. cum pater 15. de legat. 1. Carpzov. §. Resp. 73. n. 8. Idque triplici ratione, (1.) quia eadem persona cum defuncto reputatur per dicta *supr. b. loc. Axiom. 2.* (2.) quia lucrum à defuncto capit. (3.) per reg. l. venditrici 3. C. de reb. alien. non alienand. Jacob. Mandel. conf. 73. n. 7. v. Wefembec. C. C. de hered. act. n. 7.

Declarata hanc regulam 1. quod hæcenus procedat, quatenus voluntatem & factum defuncti lex admittat, non item cum illi refragatur. Ant. Fab. in c. de hered. act. def. 1. Olfac. decis. Pedem. 180. ubi plura vid.

2. Limita, quod heres non teneatur implere voluntatem defuncti, sed possit contra ejus factum venire, quando heres jus suum non habet à defuncto, illudque testator ei jure relinquere tenebatur per l. 2. cum ibi not. C. de inoffic. donat. Jacob. Mandel. d. conf. 73. n. 2.

XXII.

Quicquid scelere ab aliquo quaesitum est, id heredi ejus est extorquendum. l. 5. pr. de calum. ubi C. I. A. plurima jura adducit. v. Inf. Lucrum, in f.

XXIV.

Actiones quæ damnum pecuniarium persequuntur, & in heredem dantur. l. 4. de calum. l. 5. §. 5. de his qui effud. vel de pec. ubi C. A. th. 49. in fin. add. l. 35. de O. & A. t. C. de hered. act. conf. inf. penales.

Amplia, quod hoc procedat in contractibus, etiam si in eos delictum incidat, aut dolus interveniat. l. ex depositi 12. de O. & A.

Limita, fallere hanc regulam, quoties actio rei persecutoria ex delicto descendit, tum enim eatenus contra heredem actio datur, quatenus ad eum pervenit. l. un. C. ex del. def. l. 26. de dol. mal. Bach. de ad. disp. 5. th. 4.

2. Limita, quod non procedat in contractibus stricti juris: ubi dolus incidens in contractum non vindicatur adversus heredes in solidum. §. 1. l. de perpet. & temp. act. & ibid. Loc. ratio, quia in contractibus stricti juris dolus incidens etiam non actione ex contractu, sed doli vindicatur, adeoque per se principaliter & directò delictum venit in actionem. vid. l. 7. §. 3. de dol.

3. Limita in omnibus actionibus irregularibus, quæ ejus naturæ sunt, ut contra heredem non transeant. Exempla vide apud Loc. quest. 66. rationem in l. 14. de legib.

XXV.

Plerumque tam heredibus quam nobismet ipsis cavemus. l. si pactum 9. in fin. de probat. junge. 2. f. 18.

Exceptio est in compromissis, ubi nisi expressa heredis mentio facta sit, is comprehendendi pacto non censetur. l. 27. §. 1. de recept. arb.

XXVI.

Interpretatio testamenti eò dirigenda est, ut testator heredem quam minus fieri potest gravasse videatur. l. Titia 34. §. 5. l. unum ex familia 67. §. 8. de Legat. 2. Menoch. 4. præsumt. 66. n. 4. vide infra testamentum.

XXVII.

Heredis institutio non debet pendere ab aliquo arbitrio. l. 32. ubi Gædd. de hered.

Inst. C. A. d. l. th. 16. l. 52. in fin. de cond. & demonstr.

Declarata hanc regulam, quod procedat in iis, qui suo pollent arbitrio, secus in impuberibus. pr. l. de pupill. subst.

CAP. VI.
De Hereditate.

Axioma I.

Hereditas vicem personæ sustinet. pr. de stip. serv. §. 2. de hered. inst. l. non minus 31. §. 1. ff. eod. tit. l. hereditas 61. ff. de acquir. dom. l. cum hereditas. 6. C. de pos. l. 38. de R. l. intellige verum quoad personam defuncti, sed non ratione futuri heredis. Gail. 2. obs. 130. num. 10.

Fallit tamen nonnunquam hæc regula; nam aliquando etiam personam heredis futuri representat l. 24. de novat. Cujac. in l. 4. de pub. jud. in Paul. lib. 37. ad Ed. scilicet quoad finem & emolumentum acquisitionis. d. l. 37. de novat.

Secundò fallit, quod aliquando neutram personam sustinet, velut in iis quæ sunt facti. l. 61. de A. R. D. vid. Dn. Harprecht. ad princ. l. de stipul. serv. num. 10. l. 68. de furt.

Tertiò fallit in omni possessione l. 80. §. ult. de furt. siue ea consideretur ex animo siue ex corpore. Quidquid enim aliquid facit seu agit, corpus est, hereditas autem non est corpus, sed res incorporalis. Viceversa si possessio ex animo possidentis æstimatur, neque tamen in hereditatem cadit; cum hereditas sit Jus inanimæ. Cujacius lib. 12. qq. Pap. in d. l. 80. §. ult.

II.

Hereditas non pactionibus sed testamentis & legibus defertur. l. pactum 15. C. de pact. l. ult. ff. de suis & legitimis. Neque enim per contractum testamentum, neque in testamento contractus fieri potest l. 5. C. de pact. convent. cum à jure publico dependeat. Hartm. Pist. part. 4. quest. 2. num. 1. Carpzov. part. 3. confut. 5. defm. 22. num. 6. hodie tamen per pacta dotalia in vim testamenti confecta rectè transferuntur hereditas. Vid. Wefemb. in parat. de pact. dot. num. 4. sic etiam filia jurato renunciare potest in pactis dotalibus hereditati futuræ, cap. 2. de pact. in 6.

III.

Quoties indigno relicta hereditas, toties illa aufertur à Fisco, quia indignus capere potest hereditatem, sed ob delictum non potest retinere, hinc Fisco delicti vindicta permittitur.

Tales indigni sunt (1.) qui testatorem occidit vel causa mortis ejus fuit, (2.) qui necem testatoris non vindicavit l. 9. C. de his quib. ut indign. quod tamen hodie non observatur. arg. ord. Crim. art. 214. Carpz. Pr. Crim. P. I. Q. 34. n. 74. (3.) si quis injuste suo nomine testamentum impugnaverit, (4.) si quis testamentum aliquem facere, aut conditum mutare prohibuerit l. 1. pr. l. 2. si quis aliq. test. prohib. (5.) si quis aliquem testari coegerit. l. 1. C. si quis aliq. testari prohib. vel coeg.

IV.

Quoties heres est incapax, toties hereditatem retinet ab intestato succedentes, quia quod incapaci relictum est, habetur pro non scripto l. 4. &

ult. ff. de his que pro non script. habent. quæcun-
que autem pro non scriptis habentur, illa man-
ent penes heredes ab intestato. Exemplum est
in deportatis l. 3. pr. ff. cod.

V.

Quocunque modo acquiritur hereditas, eo
modo etiam repudiatur, quia contrariorum ead-
em est ratio. Ita etiam solo animo repudiatur.
l. 95. ff. b. t.

VI.

Quotiescunque nomina hereditaria inter co-
heredes dividuntur, toties illa divisio nocet tan-
tum cohæredibus, non Creditoribus. l. 3. in fin. ff.
Fam. ercisc. quia creditoribus jam jus quæsitum
est ex lege, vi cuius quemlibet heredem pro ratâ
côvenire possunt, cui juri factis aliorum non po-
terit præjudicari. Cohæredes verò favori suo re-
nunciare possunt. Exemplum est in divisione co-
hæredum inter se, sive à Judice factâ. Conf. Brun-
nem. ad l. 2. ff. cod. n. 7. & seqq.

VII.

Hereditas non adita non transmittitur. l. 1. §.
& in novissimo. C. de Cad. toll. l. unic. C. de his qui
ante apert. tabb. testam. l. quoniam 7. Cod. de jure
delib. ratio, quia hereditas competens heredi, ex
testamento vel ab intestato ante actionem non
est in bonis nostris. l. pretia 63. ff. ad Leg. Falcid.
& ibid. Alexand. num. 3. Bart. in l. is potest. num. 14.
ff. de acquir. hered. cum illud, quod non est no-
strum, impossibile sit ad aliquem transmittere.
Gail. 2. de P. P. cap. 19. n. 15. Intellige verum esse
de transversalibus & extraneis, qui hereditatem
non aditam ad descendentes transmittere ne-
queunt: secus verò esse in liberis, qui soli heredi-
tatem etiam non aditam ad descendentes suos
transmittunt. d. l. 1. §. in novissimo 5. ibi exceptis
videlicet liberorum personis. C. de caduc. toll. idque
ex præsumpto parentum voto, quo bona sua ad
omnes posteros transire voluerint. d. l. 1. C. de his
qui ant. apert. tabul. l. 1. C. de condit. insert. Corn.
conf. 230. num. 6. circa fin. vers. nec refragatur. Ti-
berius Decianus resp. 1. num. 119. & respons. 46. n.
148. volum. 2. Phil. Matth. i. conf. Marp. 21. n. 57.
Quid in Ascendentibus? v. Richter. i. decis. Je-
nens. 68. per tot.

VIII.

Hereditas augmentum & diminutionem re-
cipit. l. pecunie 178. §. hereditas ff. de verb. signif.
l. item veniunt 20. §. non solum 10. ff. de pet. he-
red. Paris. conf. 26. n. 78. lib. 3. Ruin. conf. 107. n.
16. & conf. 135. n. 14. lib. 1. & conf. 60. n. 24. lib. 3.
Vult. i. conf. Marp. 17. n. 54. ratio dari potest,
quia universalium judiciorum hoc dicatur pro-
prium, quod tam augmenti quam diminutionis
ratio in eis habeatur. Barrol. & Salicet. in l. si
post motam. C. de pet. hered. Ang. Aretin. in §.
actionum autem. vers. ac etiam. & ibi Jason. n.
235. & seq. Instit. de act. Achill. Personal. in tract.
de pet. hered. n. 605. Joh. Cop. tract. de fruct.
lib. 3. c. 3. Regner. Sixtin. 2. conf. Marp. 14. n. 75.

IX.

Hereditatem nemo ex testamento consequi
potest, nisi qui in eo heres institutus est. Gylman.
in symphor. supplic. & vot. Camer. Tom. 1. part. 3.
vot. 6. n. 49. Tilem. de Benign. in prodrom. decis.

relat. Camer. syntagm. 3. decad. 2. vot. 10. num. 49.
Joh. Dauth. de testam. ubi de hered. inst. num. 331.
vers. atque hinc inferitur. Mantic. de conjeç. ult.
volunt. lib. 4. tit. 1. num. 5. & 6. Goedd. i. conf. Marp.
25. num. 19.

X.

Hereditatis capax quilibet esse præsumitur, nisi
qui in specie exceptus docetur. Rolandus à Valle
conf. 67. num. 15. volum. 3. Goeddeus lib. 1. confil.
25. num. 73.

XI.

Hereditatis aditio rerum hereditariarum com-
munionem inducit. Dd. in §. item si instit. de obli-
gat. quæ ex quasi contr. & in rubr. ff. & C. fami-
herisc. Vult. i. conf. Marp. 22. n. 35. unde facit ut
hereditas non amplius sit hereditas vel patrimo-
nium defuncti, sed heredis. §. 1. Instit. ex quib. caus.
manumitt. non licet. §. 1. Instit. de inoffic. testam.
gloss. in l. ejus qui in ff. si cert. per. & ibi Bart. post pr.
col. 2. vers. secundo oppono. l. 2. ff. de bonor. possess. l.
cum heredes 23. ff. de acquir. possess. Cephal. conf.
429. Phil. Matth. i. confil. Marp. 21. num. 6. Et here-
ditas adita amplius propriè non dicatur heredi-
tas, sed patrimonium. Bart. in l. Titius in princ. ff.
ad SC. Trebell. Conf. Argent. lib. 1. conf. 76. num. 4.
Wesembec. ad §. 1. Instit. ex quib. caus. manumitt.
non lic. §. 1. Instit. de hered. qualir. & differ. l. sed si
plures 10. §. filio 2. ff. de vulg. & pupill. substit. l. fin.
in fin. C. de inoff. testam. Gloss. in l. ejus qui in pro-
vincia. ff. si cert. per. & ibi Bart. post princ. col. 2.
vers. secundo oppono. Text. in l. 2. ff. de bonor. possess.
l. cum heredes 23. ff. de acquir. possess. Cephal. conf.
429. Philip. Matth. i. conf. Marpurg. 21. n. 6. Gloss. in
l. heres. de acquir. hered. Decius conf. 318. Me-
noch. conf. 81. num. 24. Paris. 2. conf. 10. & 75. num.
27. C. A. de acquir. hered. thes. 16. Ratio est, quia
hereditas jam juncta & confusa est cum bonis
heredis. l. sed si plures §. filio. de vulg. & pupill.
subst. Scip. Gentil. de secund. nupt. cap. 3. pag. 16.

XII.

Quicumq; actus non alio quàm heredis animo
expediri potest, ille infert gestionem pro herede
l. 20. §. 4. in fin. ff. de acquir. vel amitt. hered. quia
non minus actibus quàm verbis voluntas alicu-
jus declaratur.

Exempl. ita ergo ex rerum hereditariarum
venditione, locatione, nominum exactione præ-
sumitur pro herede gestio, non etiam ex detenti-
one hereditatis. Mev. P. 4. dec. 173.

Limit. ut procedat, nisi ille, qui talem actum
gessit, protestatus fuerit se hoc non agere nomi-
ne heredis, sed pietatis & utilitatis causâ d. l. 20. §.
1. Mev. p. 1. dec. 71. & 72.

XIII.

Ad quemcunque actum admitti potuisset ne-
gotiorum gestor, ex eo non præsumitur heredi-
tatis aditio.

Ratio: quia hic actus alio quàm heredis animo
expediri potuit, scil. animo negotium alterius
gerendi.

Exemplum est in l. 20. §. 1. ff. de acquir. vel
amitt. hered.

XIV.

Quicumq; potest libere velle, ille etiâ potest he-
reditatem adire, quia ad hereditatis aditione ni-
hil amplius requiritur quàm voluntas §. fin. Instit.

h. 1.

h. t. adire ergo potest surdus & mutus l. 5. ff. b. t. sicut & prodigus d. l. 5. in fin. Non ita furiosus l. 36. ff. eod.

XVI.

Quæcunque jure hereditario non obveniunt, ab illis renunciatis hereditati non excluditur, quia renunciatio est stricti juris. *L. 21. C. ad Scum Vellej. nec ad ignota & non cogitata extenditur l. 5. ff. de perit. hered. ita ergo non excluditur à bonis feudalibus, sicut nec à petitione Legati à patre in Testamento relicti. v. omnino Struv. Jurisprud. Rom. Germ. Forens. L. 2. Tit. 34. §. 5. Struck. Tractat. de Success. ab intest. Dissert. 8. cap. 10. per tot.*

XVII.

Quotiescunque renunciatur hereditati, toties semper subintelligitur conditio, si ea renunciante vivo fuerit delata, quia juri non delato nemo renunciare potest. *vid. infr. Tit. de RENUNCIATIONE.*

XVIII.

Hereditas codicillis nec dari nec adimi potest. *§. Codicillis. Inst. de Codicill. l. hereditatem 2. C. eod. l. Divi 6. in princip. & l. quod per manus 10. ff. de jur. Codicill. ratio est, ne idem possint Codicilli quod testamentum. d. §. Codicillus. vel ut loquitur Papinianus in d. l. 10. ne per codicillos, qui ex testamento valeret, ipsum testamentum, quod vires per heredis institutionem accipit, confirmari videretur. Intellige verum, quando directio de hereditate in codicillis agitur & directo datur vel adimitur, per indirectum enim & fideicommissum, si nimirum quis hereditatem restituere rogatus sit, recte in illis etiam hereditas relinqui dicitur. Regnerus Sixtinus lib. 2. Consil. Marpurg. 19. num. 61.*

XIX.

Hereditas & bona se habent ut continens, & contentum. Forster. 2. de success. cap. 14. n. 13. Regn. Sixtin. 2. cons. Marp. 14. num. 41.

XX.

Hereditas quamdiu jacet, possessio est nullius. *l. 1. §. Scavola 15. ff. si quis testam. lib. esse juss. Carpz. p. 4. C. 37. de fin. 6. n. 4.*

XXI.

Hereditas illa repudiari nequit, quæ nec adiri potest. *l. 18. ff. de acquir. hered. Unde qui sub conditione heres est institutus, pendente conditione hereditatem repudiare nequit, quia heres etiam pendente conditione velit hereditatem adire, ob incertum tamen conditionis eventum adire illam non potest l. si quis heres 23. ff. de acq. hered. Add. Phil. Matth. ad l. 3. ff. de Reg. Jur. & ibid. Hypolit. à Coll.*

XXII.

Hereditas nomen juris est. *l. pecunia 178. §. hereditas. ff. de V. S. etiam sine corpore intellectu juris habet, l. hereditas 50. de perit. hered. hoc est, intelligitur ex juris discip. linea hereditas existere, quantumvis nullum corpus seu nulla res corporalis, quæ sub sensum aspectumque cadit, in ea reperitur. Welsch. in parat. ff. de perit. hered. num. 2. Unde hereditatem non corpus significare, sed juris nomen esse monstrat. l. 1. ff. de rer. divis. Propterea & Justinianus eam inter res incorporeales retulit, quantumvis maxime in ea sint*

corpora, §. 2. Instit. de reb. corporalib. l. 1. §. quædam. ff. de rer. divis. Gædd. ad d. l. pecunia. §. 1. de V. S.

XXIII.

Hereditatis aditio non tam facti quam animi est. *l. 2. ff. de acquir. hered. adeoque in nuda voluntate adeuntis consistit §. fin. Instit. de hered. qual. & different. l. si avia 6. C. de jur. delib. Consil. Arg. 1. conf. 104. num. 19. Gail. lib. 2. observat. 128. num. 9. & 29. Phil. Matth. ad l. Non vult 6. ff. de Regulis Juris. num. 1.*

XXIV.

Hereditatis partem qui adit, etiam alias partes adire videtur, *l. si solus 80. ff. de acq. hered. l. quidam elogio 20. C. de jur. delib. qui vero partem repudiat, non videtur alias partes repudiare, Gloss. in l. 2. ff. de acquir. her. ratio, quia quod est aliquid positive, recipit augmentum, & potest prorogari, illud autem, quod nihil est, non potest augmentum vel diminutionem accipere, l. adeo 7. §. quod si 5. ff. de acquir. dom. fac. cap. significantibus 38. cum ibi notat. de offic. deleg. Valq. 2. contr. cap. 14. n. 5. imò absurdum est partem respuere, partem verò agnoscere velle, sed aut omnia accipere oportet, aut omnia repudiare, d. l. quidam elogio. l. 1. l. 2. l. 80. in princip. ff. de acquir. hered. Arnol. de Majest. lib. 1. cap. 7. n. 12. Unde qui partem hereditatis perit, universitatem petere dicitur, quod enim juris obtinet in toto, idem & in qualibet ejus parte. l. 76. ff. de rei vind. & ut hereditas tota est universale corpus bonorum, ita & quota hereditatis portio. l. 26. §. fin. ff. de legat. 1. Welsch. in parat. ff. de perit. hered. num. 5.*

XXV.

Hereditatem non adire & nulliter adire sunt paria, *Dd. in l. 2. C. de success. edit. Pacian. conf. 13. num. 21.*

XXVI.

Hereditarius titulus est valde honorabilis. *vid. l. 5. §. 6. ff. de legat. præstand. contr. tabb. b. p. per. longèque antecedit titulum legati. l. 29. §. si quis omiff. caus. testam.*

XXVII.

Hereditas non est dividua. *vid. Hottom. in Epil. Si pars hered. per. n. 2. arg. l. 1. §. 2. ff. d. tit. & latius quæst. illustr. 2.*

Declarata hanc regulam, quod procedat quoad divisionem physicam non intellectualem. *Gædd. de contrah. stip. cap. 6.*

XXVIII.

Hereditas, quæ heredem invenit, haud dubiè solvendo esse præsumitur. *l. libertus 36. de bon. libert.*

CAP. VII. De Hermaphrodito.

Axioma I.

Quoties sexus est dubius, toties persona referenda ad eum qui prævalet, quia à potentiori fore fieri denominatio. *l. 10. ff. de Statu hom. l. 15. §. 1. de testib. Carpz. P. 2. def. 16. n. 10. Ita ergo si sexus masculus prævaleat, succedit Hermaphroditus in feudum. Rittersb. de feud. l. 1. c. 6. q. 10. & potest esse testis in testamento. l. 16. §. 1. ff. de Test.*

II.

Quoties neuter sexus praevallet, sed de utroque quis aequaliter participat, toties ipse electionem habet. Sanchez, de matrimonio lib. 7. D. 106. n. 6. Caranza Tract. de partu cap. 17. n. 68. semel tamen electum non mutat. Sanchez, d. l. Gutierrez, de matrim. cap. 117. Zach. Lib. 3. Quaes. med. leg. tit. 1. q. ult. n. 1. & 2. quo casu per iuramentum constringi solet, ne altero sexu utatur, & caute procedendum est, ne scandalis ansa detur. vid. Stryck. Tract. de jur. sens. Disp. 1. cap. 1. n. 62. in dubio autem praesumitur masculus, quia omnis praesumptio fieri debet in partem validiorem, adeoque & ad negotia civilia admittendus erit.

CAP. IX.

De Historia, Historicis.

Axioma I.

Historici qualem in iure fidem mereantur, vid. Gilken. ad l. 15. Cod. de pact. num. 87.

CAP. IX.

De Homicidio.

Axioma I.

Quoties de lethaliitate vulneris non constat, toties homicida ordinariâ poenâ non plectitur, quia sic non constat de corpore delicti, sine quo nemo condemnandus l. 1. §. ult. de quesi. Ita ergo ob neglectam inspectionem cadaveris saepius poena ordinaria fuit remissa, cum sine illâ non possit constare, an ex vulnere illato, an alio symptomate mors sit secuta. vid. Carpz. Pr. Crim. q. 26. n. 51. & 52.

II.

Quoties de lethaliitate vulneris constat, toties nulli dies Critici sunt attendendi, quia sic satis est, adesse corpus delicti, hoc cum certum sit, non opus est conjecturis. arg. l. continuus 137. §. 2. in fin. ff. de V. O. quando igitur is, qui telo lethifero est vulneratus, in continenti decedit, poena ordinaria obtinet, utur inspectio fuerit omissa argum. à contrario sensu desumpto ex Const. Crim. Art. 147. Stryck. de iure sensuum diff. 1. c. 3. n. 23. seq.

III.

Homicidium per lasciviam vel latâ culpâ commissum non ponitur poenâ ordinariâ, sed mitiori. Hippol. de Marsil. in L. 7. ff. ad L. Cornel. de Sicar. v. g. si in eolluctatione jocosa cum ensibus nudis perpetretur, Menoch. lib. 2. cas. 400. Besold. Thes. pract. verb. Todtschlag. In hastiludiis verò im Turnier commissum est impunibile. Gilhaus. in arb. crim. c. 2. tit. 12. n. 45.

CAP. X.

De Homine.

Axioma I.

Homini gratiâ omne jus est constitutum. l. 2. ff. de stat. hom. quia hic solus ratione atque ita iure utitur, §. 1. Instit. si quadr. paup. feciss. dicitur. Goedd. ad l. 1. de verb. sign. num. 29. dicitur enim forma omnium rerum, ad cuius finem omnia sunt disposita. §. final. Instit. de l. N. G. &

C. §. in pecudum. Inst. de act. Ludov. Gomez, ad §. superest. Inst. de act. n. 13.

II.

Homo ex conjunctione animæ & corporis subsistit, ut explicat Innocent. in c. quadam. v. sed adversus. de cel. miss. junct. com. 1. §. porro. de sum. Trin. & ex Arist. D. Augustinus explicat, Navar. in manu. præl. 1. n. 11. Gom. var. res. tom. 3. c. 3. n. 32. imò nobilissima DEI creatura maximumque naturæ miraculum & inestimabilis reputatur. l. 3. si. quadr. paup. feciss. dic. Harpr. ad §. fer. Instit. de rer. divis. n. 310. dignissima creaturarum. l. iustissime. ff. de adilit. editi. Boeckel. de publ. judic. in prælog. vid. Besold. in dissert. de jur. & rer. divis. cap. 5. n. 11. pag. 42. & in delib. jur. ex lib. 1. Pandect. l. ult. de rer. divis. n. 39. pag. 128. Harprecht. in Comment. ad Instit. §. sancta. de rer. divis. n. 23. Siquidem ad imaginem Dei conditus est, unde nec damnatum propter crimen in fronte esse signandum iura volunt, ne facies, quæ ad similitudinem pulchritudinis celestis est figurata, maculetur. l. Si quis in mutalum 17. Cod. de pen.

III.

Homini nomen plenum est fragilitatis, & ejus index miseria, quamplurimum patitur in humana natura mortalitas. Fulv. Pacian. lib. 2. de probat. cap. 44. num. 102. Sic nihil aliud esse hominem, attestatus est Aristoteles, quam imbecillitatis exemplum, temporis spoliū, inconstantiæ imaginem, invidiæ ac calamitatis trutinam, reliquum verò pituitam ac bilem. Et Simonides cum Paulaniam in convivio admoneret, ut meminisset se esse hominem, sub eo nomine comprehendit omnium ærumnarum, omnium malorum appellationes, & omnium morborum genera, quæ nobis agminatim miserabilis naturæ nostræ conditio comparavit. Pac. d. l. n. 104. ubi vid. plura.

IV.

Quoties vocabulum hominis in iure absolute ponitur, toties regulariter servus intelligitur.

Ratio: quia servus tantum homo est, non persona, utpote quod est vocabulum juris civilis, juxta quod servi pro nullis habentur l. 23. ff. de R. 7. Exempla sunt in l. 22. ff. de compens. l. 66. §. 3. ff. de Legat. & l. 2. §. 1. C. de cons. pecun.

Limita: nisi materia, de qua agitur, diversum quid suadeat. Stryck. in præcogn. annot. ad Instit. c. 7. §. 1.

V.

Homo hominis mei non est meus homo, Glossa in l. Modestinus. de V. S. verbor. signific. & in l. de accessionib. de divers. & tempor. prescript. Bartol. in l. si quis à liberis §. pen. ff. de liber. agnosce. Feudistæ in c. 1. §. illud. de prohib. feud. alien. per Frider. Bald. in l. 1. C. commun. de legat. Felin. in cap. quæ in Ecclesiarum. de const. Dec. & Cagnol. in l. consilii 47. §. socii ff. de Reg. Jur. Wesenb. i. cons. 43. n. 51. Speculat. lib. 4. tit. de fundo §. 1. col. 12. in vers. 14. quaritur, sicut nec libertus liberti mei meus est libertus. l. si quis à libertis §. si quis à libertis. 22. ff. de liber. agnosce. & l. alimenta 16. §. 1. ff. de alim. legat. fac. cap. legitur. dist. 86. Gall.

Gail. de Arrest. cap. 7. num. 21. Menoch. remed.
10. recup. poss. num. 73.

VI.

Homo centum annos vivere præsumitur. Matth. Coler. ad cap. cum num. 7. extr. de præscript. Frideric. Pruckm. vol. 1. conf. 32. num. 116. Mascardus de probat. vol. 1. concl. 103. num. 4. Petr. Welsenbec. confil. 15. num. 47. Cuman. in l. ex factio. §. si quis autem n. 6. vers. ego oppono. ff. ad Trebell. gloss. in l. 2. §. si dubitetur. in verb. liqueret. ff. quemadm. testam. aper. per l. an usus-fructus. in fin. ff. de usufr. l. fin. §. & nobis quidem cordi. C. de SS. Eccles. Corn. conf. 204. quamquam videatur. lit. d. vers. bis tamen non obstantibus. volum. 3. Jalon. in l. notab. inter divinum. num. 31. vers. ultimo pro perfectio. Cod. de Sacros. Eccles. Angel. in l. heres. in fin. ff. de acquirend. hered. Barbat. conf. 10. Difficile. col. 2. in fin. vol. 3. Decius conf. 575. In casu. num. 10. sub vers. non obstat. Riminald. sen. conf. 265. Visis scripturis. num. 18. vers. num. juris presumptione. ad vol. 2. & conf. 93. num. 35. vers. & maxime quando est. vol. 1. quod tamen ridiculum esse ex Menoch. lib. 6. præsumpt. 59. num. 11. & 12. ait Carpozovius part. 3. constit. 15. defin. 57. num. 6. quinimò & contra legem divinam Psalm. 90. vers. 10. tutius enim existimat, si cum Cagnol. in l. si emancipati. num. 92. C. de collat. id iudicis arbitrio relinquatur, nec præallegatas leges ad rem facere respondet Aretinus in l. sed si de sua. col. 5. vers. sed advertite diligentius. ff. de acquir. hered. Aliud enim esse, posse vivere usque ad centum annos, & aliud vivere, nec omne, quod possibile est, statim præstatur. Unde, quia vivere ad centum usque annos sit ex raro contingentibus, & à communiter accidentibus contrarium potius eveniat, idemque non bene ex dictis iuribus hoc axioma probari poterit. vid. Corn. conf. 119. Placet mihi. in lit. 1. vers. & quod dicant. vol. 1. & conf. 341. Quod dicta dos. in lit. n. vers. & sic non præsumitur. vol. eod. Gabr. conclus. 16. num. 3. vers. contrarium videtur. lib. 1. de præsumpt. Alciat. de præsumpt. 44. reg. 1. Cagnol. in l. Emancipati. num. 92. vers. non obstat, quod quis præsumatur. C. de collat. Covar. lib. 2. var. resol. cap. 7. n. 6. vers. 3. Curt. jun. in d. l. emancipati. num. 12. vers. considera etiam. C. de collat.

VII.

Homini provisio facit cessare provisionem legis. vid. infr. lit. P. cap. Provisio. quibus adde Carpozov. part. 2. constit. 37. num. 5. & part. 3. constit. 7. defin. 13. num. 4. Antonius Faber in Cod. lib. 4. tit. 41. definit. 51. num. 5. Homo duorum quis esse potest, diversis respectibus. vide infra litteram P. cap. Persona.

VIII.

Homo non recte dicitur, qui in utero adhuc est, etsi fieri speretur. l. cum inter 14. C. de fideicom. lib. 1. in Falcidia placuit 9. ff. ad Leg. Falcid. Gloss. in l. qui in utero ff. de stat. hom. Aristot. lib. 2. de generat. animal. cap. 11. Alberic. in tract. statut. p. 3. quæst. 59. Menoch. 357. n. 9. Schneidew. in Comm. ad instit. §. quæritas. num. 7.

IX.

Homo in fructu non est. §. in pecudum. Inst. de

rer. divis. l. pecudum 28. §. 1. in fin. ff. de usufr. Bart. in l. vetus ff. de usufr. Gothofr. in not. ad Schneid. §. is verò. cum duob. seqq. n. 10. lit. b. de R. D.

X.

Homo rei minoris non potest esse accessio. l. iustissimè 44. ff. de adilit. edict. Gothofred. in not. ad Schneidew. §. fin. inst. de iur. nat. gent. & civil. lit. a. Homo enim dignissimum animal. Ovid. 1. Metamorph. sanctius animal vocat, & qui dominatur in cætera alia animantia. Plin. 7. in princip. in omnibus animantibus principium homini tribuit, cum ejus causâ videatur cuncta genuisse natura, Gothofr. ad d. l. 44. ad verb. hominum. lit. l. & ad d. l. in pecudum 28. §. 1. lit. q. unde nec homines mercis appellatione contineri dicuntur, l. 207. ff. de V. S. Gædd. ad l. 66. n. 4. ff. eod.

Amplia, quod homo nec venit in accessionem hominis. l. 63. de legat. 1. §. 17. ubi Loc. lit. a. Inst. de legat. Cujac. ad l. 52. de legat. 1. Ratio itidem est in hominis dignitate. vid. Cujac. ad l. illi 40. de usu & usufr. leg. fac. l. iustissimè 44. de adilit. edict. obf. l. 12. ibi: matris furem etiam horum. Cod. de furt. junct. l. 14. §. 15. de furt. C. A. de condit. furt. ibi: 9. num. 3. Declarationis ergò distinguendum, an vox accessionis strictè sumatur, & cum partus non est accessio matris. arg. §. in pecudum 37. l. de R. div. an verò latè & improprie pro sequela Harpr. ad d. §. 17. Inst. de leg.

XI.

HOMINIS dispositio facit cessare dispositionem legis. l. si maritus 21. ff. de procurat. l. ult. C. de pact. convent. Anton. Gabr. tom. 3. commun. opin. lib. 6. tit. de Regulis juris, conclus. 8. Anton. Gomez. var. tom. 1. cap. 9. num. 50. Molin. de primogen. lib. 1. cap. 2. num. 27. Vital. de Camban. in tract. clausul. part. 4. num. 5. Cardinalis Seraphin. decis. 829. num. 3. Cevall. commun. contra commun. quæst. 265. à num. 1. Stephanus Gratianus disceptat. forens. cap. 376. num. 1. Mendez à Castro in praxi Lusitana, lib. 3. cap. 11. num. 8. Rot. decis. 392. num. 4. apud Farinac. part. 1. recent. ubi quod hominis provisio non facit deficere provisionem legis, quando cum ea concurrere potest.

CAP. XI.

De Hominibus propriis.

Axioma I.

Quoties proprii homines ratione glebæ & servitorum Domino inde præstandorum considerantur, toties eatenus sunt servi & domino acquirunt. Extra verò hanc causam liberi sunt homines.

Ratio: quia connexorum eadem est ratio. l. 3. §. 8. ff. de contrar. tutel. & utili act. uti ergò gleba seu fundus ipse ad dominum pertinet, ita quoque glebæ adscripti; hinc pars fundi dicuntur.

D d 4

tur. l. 22. in fin. C. de agric. & censit. & fundo tanquam membrum affixi. l. 23. pr. C. eod. hinc igitur fundo vendito vendi quoque rusticus videtur tanquam pars fundi. Extra glebam verò habet personam legitimam standi in iudicio, gaudet patriâ potestate & testamenti factione.

II.

Quoties contractus non tendit in præjudici-um prædii seu operarum, toties homines proprii licet contrahunt, quia quoad ea, quæ extra prædium possident, gaudent jure liberorum hominum. *vid. axiom. præced.*

CAP. XII.

De Homonymia.

Homonyma sunt, quibus præter nomen nihil commune est. Arnif. l. relet. polit. cap. 5. sect. 9. num. 56. maximus autem eorum est lapsus in definitionibus, qui præter ceteros est singularis, si quis, antequam homonymiam explicaverit, unam faciat eorum, quæ varia significant, definitionem: cum longe distent rerum definitiones à definitione nominum. Galenus de different. puls. cap. 3.

CAP. XIII.

De Honestate & Honesto.

Axioma I.

Id quod honestum potius, quam quod utile est, sequi debemus. l. semper in conjunctionib. 197. l. non omne 144. ff. de R. I. Hinc quod honestum est, merito debere obtinere. Jctus in l. 4. §. 2. de in iur. voc. & jus honestatis ab omni lege & superioritate exemplum esse dicunt Decius & Cagnol. in d. l. semper. Baldus in l. quod ex lib. bera. Cod. de oper. libert. ubi per hanc regulam dicit, quod Domini non possint cogere subditos suos, ut eant ad tripudiandum & ad choreas, quas ipsi faciunt, quoniam hoc non est honestum, & honestas est excepta ab omni jussu & imperio, prout allegat eum Pacian. conf. 4. num. 24. tantaque vis est honestatis, ut anteferenda veniat cuicunque utilitati, & verè apud viros bonos illud dicitur utile, quod honestatem quoque contineat, ait Menochius lib. 2. arb. jud. cas. 442. num. 3. unde sapissimè accidit, quod ratione honestatis à licitis abstineamus, can. aliud. 11. quæst. 1. cujus forma, si oculis cerneretur, mirabiles sui amores excitaret, ut testis est Cicero libro 3. officior. & multis ex sacris scriptoribus refert Johannes Capistranus in specul. conscient. §. resat. num. 81. adeo ut nec commissioni Pontificis, quæ de honestate deviat, parendum sit, Abbas & Doctores in cap. si quando. de rescript. Crotius consil. 351. num. 6. vide respons. juris feudal. in controvers. Ferrariens. num. 17.

II.

Honestum magis quam inhonestum est præsumendum. Paris. conf. 10. num. 50. vol. 2. Panorm. in cap. intelligimus. de adult. Menoch. 2. de arb. jud. quæst. cas. 89. num. 22. Vult. 1. conf.

Marp. 15. num. 92. Gail. 2. observ. 97. num. 2. quod procedere in dubio ait Vult. d. conf. 273. cum semper hoc in casu credendum & præsumendum sit, quod honestum esse constat. Bartolus in l. non solum. §. sed & ff. de oper. nov. nunc. Palæoth. de Norb. & Spur. cap. 20. num. 3. & 4. ac semper in dubio præsumptio in partem meliorem fieri debet. l. semper in dubiis 161. l. rapienda 168. de Regulis Juris. l. penult. ff. de pen. cap. fin. de præsumpt. Alciatus in tract. de præsumption. regul. 3. præsumpt. 1.

III.

Honestatem vitæ multum operari ad excludendam præsumptionem doli post Bald. in l. 2. C. de fals. Bart. in l. quoties. §. sed si non. ff. de hered. instit. Hostiens. Johan. Andr. in cap. finem litibus. de dol. Alexand. in l. 13. §. fin. autem. C. de judic. Glossa in l. omnimodo. in verb. non licebit. Cod. de inoffic. testam. refert Vult. vol. 1. conf. 15. num. 91. Farinac. quæst. 55. num. 82. nisi quando ex vita præcedente aliud induci possit & colligit. cap. semel malus 8. de Reg. Jur. in 6. §. sancimus. Auth. de testib. l. de minore 10. §. penult. ff. de quæst. Bald. in l. 1. in fin. Cod. si quis omitt. causi. testam. Luc. de Penn. in l. quemadmodum. C. de Agricol. & censit. lib. 11. Alciat. de præsumpt. reg. 3. num. 7.

IV.

Leges ac mores suum habent ævum ac fatum, ut quod quandoque inhonestum visum est, deinde honestè fieri putetur. Auth. sed novo. Cod. ad Leg. Jul. de adult. Nicolaus Boër. decis. 298. Jacob. Cujac. lib. 6. observ. 15. Carpov. Jurispr. for. part. 4. conf. 19. defn. 10. num. 3. ubi exemplo transactionis de adulterio hoc illustrat. Est enim quondam de adulterio transigere non licuit. l. transigere 18. C. de transact. ubi Jafon, Salliet, Donellus, Petr. Heig. p. 2. quæst. 16. n. 1. hodie tamen ea impunè fieri perhibetur, vide Julium Clarum §. sentent. §. ult. quæst. 58. num. 11. Arnisaum de jur. connub. cap. 5. sect. 9. num. 10.

CAP. XIV.

De Honore vid. Dignitas.

Axioma I.

Honoris augmentum non ambitione sed labore unicuique contingit. l. sancimus. 6. C. ad L. Jul. repet. c. per illicitam 25. l. 1. q. 7.

II.

Honores ambire & fasces dignitatum querere per se illicitum non est, Baro ad §. præterea. Instit. de public. judic. Menoch. 2. arb. jud. cas. 401. num. 4. sed approbatum & exercitum à viris maximis, Salmuth, in Pancirol. lib. 1. rer. memorab. de nomencl. p. 738. Decian. lib. 3. cap. 22. num. 8. tr. crimin. Boeckel. de public. judic. diq. 12. pag. 282.

III.

Honores gradatim deferuntur. l. ut gradatim 11. ff. de muner. & bonor. tot. tit. ut dignit. ord. servetur. cap. legimus 24. in fin. distinct. 93. arg. cap. Monachos 29. 16. quæst. 1. cap. si officia. 2. cum 3. seqq.

5. *seqq. 59. dist. cap. fin. 48. dist. l. qui utiliter 45. de negot. gesti. Capoll. de imp. mil. deleg. cap. 2. n. 4. Bernhard. Bombin. consl. 22. n. 6. Non per saltum. cap. sollicitudo 1. 52. distinct. Zalsus in l. 3. §. si servus. n. 6. ff. de acquir. poss. ut qui heri servus, hodie sit liber. l. 7. §. 2. ff. de injus voc. Nam ut nemo sit casu bonus, Seneca *epist. 123. §. 3. in princ. repente pessimus, Cic. in orat. pro S. Rosci. ita nec repente aliquis sit summus. Johan. de Pavin. in tract. de visitat. quest. 5. n. 29. Hieronym. Magon. deced. 48. n. 44. fortuna siquidem, quibus repentina, iis & gravis. H. Kirchner. in Mervilles lib. 3. cap. 3. num. 96. Nold. de stat. Nobil. c. 1. n. 1. non tamen semper spectandum est, qui priores in ordinem venerint, sed qui potiores sint. l. honores 7. de decur.**

IV.

Honos dextrum virtutis latus claudit, ait Stephanus Vinand. Campens. prodir. in Pomp. Equestr. fol. 428. unde qui incedit a dextris, dicitur honorabilior eo, qui incedit a sinistris, Stephanus Gratianus lib. 1. *discept. forens. cap. 106. num. 40. Castald. in tr. de Imperat. quest. 22. num. 30. & quest. 66. num. 3. quest. 88. num. 7. Johan. Staphil. in tr. de grat. expectat. rubr. videndum. part. 6. num. 41. Thom. Grammat. deced. 64. num. 24. unde si plures sint, medius erit dignior. Tholosan. lib. 6. de Repub. cap. 10. num. 12. quamvis in hoc cuiusque regionis consuetudo sit attendenda. Gail. 1. obs. 21. in fin. Knichen. de Sax. non prov. jur. verb. Ducum. cap. 2. num. 36. praesertim cum apud Germanos quot fere oppida, tot de hac re reperiantur differentiae. Rul. de commissar. lib. 7. cap. 2. num. 12. p. 1. Pacian. de probat. cap. 26. n. 39. Nolden. de stat. Nobil. cap. 10. n. 81.*

V.

Honore aucto prior conditio non mutatur. l. falsa 33. §. si cui 2. ff. de cond. & demonstr. & ibi Bald. *Auth. sed Episcopalis. Cod. de Episcop. & Cler. Dignus enim trahit ad se minus dignum. Arnulfus lib. 1. de Majest. cap. 4. n. 1.*

VI.

Honoribus publicis fungi prohiberi, vel ab ordine removeri, maxima est infamia. l. 5. §. 2. ff. de extraor. cog. unde nemo ab honoribus est prohibendus, quia accusatorem non habet. l. 2. §. 2. de mun. & hon. sed ad novos honores quilibet admittendus, donec inter eos sit receptus & postulatus. l. 1. C. de reis poss. quod fieri de mun. post litem contestatam, ex l. 7. ff. de publ. jud. probat Gylman. 4. 2. num. 93.

VII.

Honorei non servatur, qui se deduxit in scelus. l. 47. ff. de secundis nupt. l. 1. C. ubi Senator vel Clariss. l. 47. ff. de rit. nupt. l. 2. l. iudices 12. l. quovis 17. C. de dignit. l. Divo Marco 11. C. de quest. c. inter. de Exc. prel. Nolden. de stat. Nob. c. 16. n. 176.

VIII.

Honoribus maioribus functus ad minores non est devocandus l. 2. Cod. quemadm. civil. muner. inducantur. lib. 10. Ascendendo enim conferri debent honores l. ut gradatim 11. ff. de muner. l. qua utiliter 45. in princ. de negot. gesti.

non descendendo, ut ait glossa in d. l. 2. & ibi Bald. quia, inquit, non cogitur quis incedere retrò circa honores, & qui semel assumptus est ad Digestum, non cogitur redire ad volumen. l. 2. C. de Professor. lib. 10. cap. cum in tua 4. de consuetud. in 6. quia hoc pertineret ad injuriam & imminutionem electi & nominati, & foret contra rationem, ac esset parvi facere maiorem ordinem prius obtentum, ut dicit Lucas de Penn. in d. l. 2. per cap. 1. de translat. Episcop. qui addit in l. 1. C. ne quis lib. invit. actum Reipubl. lib. 11. hominis pudori ac famae parcendum esse, per l. Quintus 48. in princ. ff. mandat. ad idem Alber. in repetit. rubr. de muner. n. 18. vers. item servatur ordo, ut de minoribus ad maiora, non e contra munera imponantur, & in d. l. ut gradatim de muner. in princ. ait, eum, qui in maiore honore est, non debere eligi ad minorem, quod facit (inquit) contra eos, qui habuerunt regimina magnarum civitatum & nobilium, & postea acceptant inferiora: pro quo facit & etiam Text. in l. honorem sustinenti 10. ff. de mun. & honor. ubi dicitur honorem sustinenti munus imponi non posse, quia scilicet vilius est: munus verò sustinenti honorem deferri posse, quia scilicet majus est: & declarat ibidem Bartolus, quod habenti officium sine dignitate vel honore, possit imponi dignitas vel honor; non verò illi, qui cum dignitate officium gerit. Unde & Odofred. in d. l. 1. turpe esse asseruit, aliquem a maiori officio vocari ad indignum munus, & ideo neminem esse cogendum, & addit: si aliquis habuit magnum officium in aliquo loco, ut quia officialis fuit, vel Magistratus, non debet postea vocari ad aliud officium vilius, puta decurionatum, vel ut Rebuff. ad d. l. 2. loquitur, Doctor Juris non debet vocari ad docendum Grammaticam, vel aliud munus deterius. vid. & Alberic. de Rosat. praalleg. loc. & ibi Johan. de Plat. ubi concludit, in ascendendo esse honorem, & in descendendo dedecus, quæ omnia obtinere putat Rebuff. in d. l. 2. quando remoto primo honore ad minorem quis vocatur: secus esse si durer: quia tunc cessat ratio, cum non vocetur ad minorem honorem, ubi prior durat; per l. si quando pen. C. de appell. §. 1. in Auth. de consil. Nov. 105.

IX.

Honorem petenti honor non est offerendus. cap. sicut is qui 30. 1. quasi. 6. Angel. de Clavaf. in summ. Angel. in verb. honor. num. 3. fugienti verò dandus, cap. in scripturis 9. 8. quest. 1. l. si quemquam 31. C. de Episc. & Cler. Roland. de commissar. lib. 8. cap. 3. n. 6. sine peccato enim honor appeti non potest. Angel. de Clavaf. in d. loc. n. 3. Hinc Aristoteles lib. 3. Ethicor. ait, non esse fortes, qui propter honores faciunt fortia. Hinc quod dicitur, honorem esse premium virtutis, Aristotel. lib. 4. Ethic. atque sic appetibilem, illud procedit ex parte aliorum, qui scilicet majus, quod retribuunt, non habent, ideoque Philosophus ait, quod honor sit propter virtutem, non virtus propter honorem. proinde si non propter seipsum sed ad laudem & gloriam Dei appetitur, secus dicendum erit: arg. eorum, quæ D. Paulus 1. Timoth. 3. & Philip. 4. vers. 8. pro-

probat, adde & Aristot. lib. 4. *Ethic. cap. 4. Pac. de honore sol. 19.* Francisc. de Vier. in *tract. de honore. cap. 2.* Fabian. Albergat. de *mod. redim. ad concord. privat. emul. libr. 1. cap. 10.* Sic virtutis uberrimum alimentum esse, existimatum fuit ab Ethnicis, teste Val. Max. lib. 1. c. 1. & Lælius apud Ciceron. inquit, virtus honorem, & nec est virtutis alia merces, refert Cæ. Lactant. de *justit. c. 15. lib. 5.* Virtus itaque principalis causa honoris, licet etiam ratione alterius conferatur. Johan. Tabienf. in *sua sum. in verb. honor. n. 1.*

X.

Honor diminuitur diminutis divitiis. Schneidew. in *comment. ad Iust. tit. per quas personas cuig. acquir. honor enim est sumptuosus.* Gloss. in *S. hoc quod. Instit. d. tit. in verb. decrefceret.* atque sic honos sui numerositate vilefcit. *cap. 2. de privileg.* unde bona olim plerumque agnatis servata. Vide *infr. Axioma 12.*

XI.

Honor delatus finem certi temporis & loci non habet. *l. Jurisperito 5. 30. ff. de excus. tut. l. sufficit. 56. ff. de condition. indeb.*

XII.

Non meruit is honorem, qui non honoravit. *Speculat. lib. 1. part. 4. de Advocat. rubric. Jam nunc. numero 5.* juxta illud: Cur te habeo in Principem, cum me non habeas in Senatorem? *cap. esto 7. distinct. 95.* & qui dicit quod vult, audiet quod non vult. *cap. iniquum 3. 32. q. 6.* unde Martialis:

Deridens alios non inderisus abibit.

Et Seneca in *Epist.* Ab alio expecta, quod alii feceris. Propterea scriptum est: Patere legem, quam ipse tuleris. *cap. cum omnes. de Constit.*

XIII.

Honorem ab aliquo accipiens eum impugnare non debet. *l. qui necessarij 2. Cod. de Advocat. divers. judic. Honthem. libr. 1. de Art. Notarior. cap. 29. numero 11.*

XIV.

Familiarum dignitati, honori, & conservationi jura quam plurimum solent favere. *arg. l. libertis 108. de cond. & demonstr. l. Titius 83. S. cum pater 6. de Legat. 1.* quippe in quibus est fons memorie. *l. permutatio 104. de V. S. Alberic. in rubr. ff. de vulg. & pupill. substit.* Idcirco merito familie atque cognationis prima ea & principalis causa esse debet. *S. item venustas Instit. de hered. quæ ab intest. l. 4. C. de lib. præterit.* In quæ bona conservari valde utile est ac propemodum necessarium, *l. 14. S. Divi 11. de legat. 1. l. 4. S. sed et si servus vers. publicè interest. de vent. inst. quoniam sine opibus ac divitiis familiarum dignitas atque amplitudo ægrè sustinetur. d. l. ab omnibus 104. de Legat. 1. l. sunt agnati 7. de legitim. tut. vide Reuther. lib. 4. decis. 7. num. 69. & seqq.*

XV.

Quem non honoro, nec debeo onerare. *l. 8. S. 1. ff. de Codicill. S. 1. Instit. de sing. reb. per fideicom. Ubi post Rittershus. Harprecht. num. 3.*

Declaro, nisi alia causa sublit, ut non tam onus quam honor videatur, *l. 5. Instit. de pup. substit. l. 4. ff. de test. tut.*

XVI.

Honorem sustinenti munus imponi non potest. Munus vero sustinenti honor deferri potest. *l. 10. ff. de muner.*

XVII.

Duo Consanguinei simul in magistratus ejusdem societatem non admittuntur, ne colludent & ut suspiciones corruptelarum tollantur. Perez. *C. de muner. & bon. non continuand. n. 6.* Sic pater & filius possunt esse Consiliarii in eodem senatu, sed non in eodem munere, Brunnem. *ad l. 1. C. cod. tit.*

XVIII.

Honores à Principe non cuivis tribuendi adeoque pro vulgandi. vid. Perez. *C. de Comit. & Tribun. Scholar. n. 5. 6. 7.*

XIX.

Honor descendit, non ascendit. Hinc Consularis Viri mater non fit foemina consularis. *l. 1. S. fin. de senator. & Filii senatores senatoriam dignitatem Parentibus non communicant.* Perez. *C. de filijs officialium n. 9.*

HONOR est maximum bonorum, gloss. 1. in *extravag. ad conditorem, in vers. honorem. de verbor. signific.* Philosoph. *Ethic. lib. 4. D. Thom. 1. 2. q. 2. art. 2. Navarr. in tract. de fin. bonor. act. num. 45.* [Est enim omnium rerum pretiosissimus. *l. si in duabus 104. ff. de R. l. fac. text. in l. ex hac 3. ff. si quadr. paup. feciss. graviorque oculorum amissione habetur. per text. in l. infamia. 8. Cod. de decur. lib. 10.* ac præferendus omni commodo pecuniario. Bertazol. *conf. 42.* nec carere dolo dicitur, qui honorem proprium non curat. *l. Julianus 26. in princ. & ibi Baldus ff. si quis omiff. caus. test. idem vol. d. conf. 42. n. 7. v. Vultej. 1. conf. 29. num. 3. & seqq.*] Et ideo non solum lucro, sed etiam vitæ præfertur, *l. isti quidem 8. S. 2. ff. quod met. caus. l. reprehendenda 5. C. de instit. & substit. l. quisquis 6. C. de postulando. cap. nolo 12. quest. 1. Menoch. de arbit. cas. 277. n. 19. Surdus conf. 426. num. 57. Farinac. in *praxi crim. p. 1. quest. 15. num. 6. Anell. Amat. conf. 89. num. 19. & 20. & conf. 30. num. 14.* Nam honoris & vitæ causa æquiparatur, *l. iusta causa 9. ff. de manumiss. vind. l. d. l. Julianus 8. ff. si quis omiff. caus. testam. gloss. in S. suspectus autem. verb. ob culpam. Instit. de suspect. tut. Bart. in l. ut vim. n. 10. ff. de just. & jur. & ibid. Jal. n. 36. Dec. n. 86. conf. 686. num. 8. Petr. Gerhard. sing. 1. num. 9. & sing. 82. num. 7. & sing. 33. num. 4. Mant. sign. 383.] Gregor. Lop. *l. 4. verb. las leys. tit. 13. part. 2.* Cordub. de Lara in *l. si quis à liberis, in princip. num. 34. ff. de liber. agnosce. Cassian. in catalogo gloria mundi, p. 1. confid. 2. Menoch. conf. 96. num. 15. & conf. 98. num. 8. & conf. 302. princ. Mencha q. illustr. cap. 18. num. 13.* Cald.**

Cald. Pereira in l. securatorem, verb. cum non absimilis. num. 10. C. de integr. restit. minor. Brunor. à Sole in locis communib. verb. honor. numer. 4. Surdus decif. 89. num. 21. Mar. Anton. var. resol. lib. 3. resol. 21. num. 2. [adeo ut crudelis esse dicatur, qui famam suam negligit. cap. non sunt audiendi § 6. 11. q. 1. § 3. cap. nolo. 10. 12. q. 1. § 1. & mortem potius perferre, quam honorem perdere. Luc. de Penn. in l. 1. q. 1. § 1. cap. civ. cens. exim. lib. 4. Neviz. sylv. nupt. lib. 1. num. 24. Socin. jun. conf. 38. num. 40. vol. 1. Cravett. conf. 168. num. 3. Unde sicut homicidium, pro defensione commissum, impunitum est, l. scientiam 45. §. qui cum aliter 4. ff. ad Leg. Aquil. cap. si quis hominem. de pac. ten. 2. feud. 28. Dd. in d. l. ut vim. de l. & l. ita etiam impunitum censeri debet ratione defensionis honoris. Vult. 1. conf. Marp. 29. num. 6. siquidem naturaliter homo honorem appetit. Speculat. in tit. de citat. §. jam de citatione. vers. porro. Hinc est quod notat pulchrè Johan. Andr. in cap. si religiosus. super gl. in vers. obtenta. de Elect. in 6. quod dictio honor scribatur cum aspiratione ex eo, quod omnes ad honores aspirant, secus in dictione onus, quia nullus aspirat. Bertazol. 1. consult. decif. 42. num. 7. Hyppolit. Riminald. conf. 5. num. 98. 99. & 234. num. 18. Honorem igitur suum nemo pati debet, à quoquam sibi imminui. Fichard. lib. 1. conf. 77. num. 6. qui ordinem turbare & honorem nostrum praeipere vellet, contra eum agere possumus officio iudicis, ut nobis cedant, juxta Johannem Fabr. in §. alium verò insit. de honor. possess. quem sequitur ibidem Angel. sed & actione injuriarum, vel si res exigat, possumus resistere, de facto manu armata, secundum Baldum in l. observare. §. antequam vero. ff. de offic. Procons.]

XXI.

HONOR patris est gloria filii, Federic. de Senis consil. 185. num. 2. vers. ex hoc, quem refert Cardinalis Tuschus praet. conclus. tom. 4. lit. G. conclus. 32.

CAP. XV.

De Honorariis.

Honorarium non impedit, quo minus negotium gratis celebratum videatur: unde est, quod contractibus gratuitis remuneratio rectè accedat, ut commodato, deposito. Treutl. 1. disp. 26. thes. 1. lit. e. & l. 2. §. 24. de vi bon. rapt. Mandato. Treutl. 1. disp. 27. thes. 1. lit. e. & l. 6. Mand. Aliud enim est merces, aliud honorarium. Merces est pretium quoddam, l. ult. §. ult. ad Leg. Rhod. de jact. hoc verò honoris causa tri-

buitur. l. 1. §. 1. ibi: Honorarium ad remunerandum datur. si mens. fals. mod. Hinc mercedem de factis locari solitis; honorarium de factis locari non solitis sumi observavit Bachov. 1. disp. 27. thes. 1. lit. E.

CAP. XVI.
De Hospite, Hospitatione.

Axioma I.

Turpis ejicitur, quam non admittitur hospes. Versiculus hic probatur in cap. quemadmodum 25. de jurejur. ubi Innocentius III. hoc dictorio utitur, quod mulier facilius ante nuptias, quam post nuptias celebratas possit repudiari, eodemque utitur Vivianus in mitionibus ad cap. antecedens 24. de Accusation. Berlich. 2. decif. 299. numero 32. ubi v. Schaeffer. p. 3. q. 49. numero 21.

II.

Milites hospitandi in urbibus vel suburbis, ubi eorum insolentia facilius coerceri potest, non in pagis locandi sunt, ne rustici agros colere per eos impediatur, l. 7. C. de metat. Perez. ibid. n. 4.

III.

Nuda hospitatio militibus prae-benda, nec quicquam ab eis, imò nec balneum ab hospite petere, nec à sponte offerentibus quid accipere possunt. l. 5. 6. C. de Metat. Perez. ibid. n. 5. 6. Exorquentes quid graviter puniendi ibid. n. 13.

IV.

Milites moderatè adibus hospitatoriis uti debent, non dominum propriam domus suae commoditate privare. l. 6. §. 5. de offic. praesid. sed tantum tertiam domus parte frui, relicta domino Electione; Illustribus tamen dimidia pars concedenda, l. 2. C. de Metat. Perez. ibid. n. 7.

V.

Cives pecunià hospitacionem militarem redimere possunt, quò casu tamen miles alibi hospitium exigere nequit. l. 9. C. de e. ibi Perez. n. 8. 9. & qui sustinet Hospitationem militarem, immunis est à pensatione pecuniae, quae Servis vocatur. Mev. P. 6. dec. 169.

VI.

Hospitatio militum tam locatoris quam conductoris onus esse creditur, si non appareat, quò intuitu indictio fiat. Mev. P. 2. dec. 90. n. 9.

VII.

Hospitationis onere prae-gravatus an refusionem à Civitate exigere possit, vid. Mev. P. 6. Decif. 171.

CAP. XVII.

De Hostenditiis.

Hostenditiæ vox juxta Freherum in Comment. ad Constit. Carol. III. dicti Crassi & Loccenii explicat. voc. feud. est merè & verè Teutonice Dosten & Dienst / quasi aus dem Dienst / i. e. servitium in exercitu vel pecunia quà illud redimitur. Aliam Etymologiam affert Struv. in Synonym. Jur. Feud. p. 412. & dicuntur adjutorium, quod faciunt dominis Romani cum Rege in hostem (i. e. Exercitum) pergentibus Vassalli, qui cum

ius non vadunt: v. g. in Lombardia de modo duodecim denarios, in teutonica terra tertiam partem fructuum, facta computatione fructuum solummodo ejus anni, quo hostem, (i. e. exercitum seu expeditionem) faciunt, 2. Feud. 40. Struv. *Synt. Jur. Feud.* p. 411.

CAP. XIII.

De Hoste *conf. Rubr. de Bello.*

Axioma I.

Vocem hostis veteri Latine nil nisi externum significasse notat Grotius *de Jure belli, & Pac. l. 2. cap. 15. §. 5. n. 2. in fin.* proprie autem hostes sunt, qui nobis aut quibus nos publice bellum decernimus: ceteri latrones aut praedones sunt. *l. hostes de V. S. l. hostes ff. de capt. l. postliminium §. 2. ff. de captiv.*

II.

Fides etiam hosti servanda est. Gloss. *in Can. noli. c. 23. q. 1. Bodin. L. 5. de Republ. c. 6.*

III.

Mobilia ab hostibus capta non possunt vindicari absque pretio à possessoribus. Carpz. *P. 4. C. 35. d. 8. in fugâ verò ab hostibus recuperata verò domino sunt restituenda, Carpz. ibid. def. 9. Conf. Ziegl. de Juribus Majest. p. m. 590. ubi tractat, quando res ab hostibus verè dici possit acquisita.*

IV.

Arma & annona hostibus subvehi prohibentur. Ziegl. *de Jur. Majest. p. 720. seqq.* an verò exteri negotiatores, qui cum neutra parte faciunt, prohiberi possint, ne cum hostibus nostris negotientur, vid. Ziegl. *pag. 695. seqq.* Et quomodo ille, qui hosti publico gratificatur, post pacem compositam plecti possit, Mev. *P. 8. Dec. 302.*

CAP. XIX.

De Hyeme.

Axioma I.

Providendum est de habitatione maturius, ut, si hyems ingruerit, habeas quo te recipias. *l. 6. in fin. de S. P. R.*

II.

Hyemis tempus periculosum. Itaque milites hyeme non pugnant, & navigatio remittitur, nisi tamen quis suo periculo velit navigare. *l. 6. C. de offic. rector. provinc. aut consuetudo navigationem hyeme permittat. Perez. C. de navigul. n. 29. 30.*

CAP. XX.

De Hypotheca *vid. Rubr. de Pignore.*

Axioma I.

Hypotheca nec activè nec passivè invito creditore potest dividi. *l. 1. Cod. de luit. pignor. l. solutum 11. §. si creditori 4. ff. de pignorat. action.*

Molin. *in tract. de divid. & individ. part. 3. num. 28. Gilman. 4. 1. vot. 3. num. 102.*

II.

Hypotheca transfert jus reale, §. 7. l. de act., excipe hypothecam feudi, per quam jus reale, nisi secuta traditio, aut investitura non transfertur. *cap. un. quid sit investit. Prapof. & alii post Bald. in cap. 1. de prohib. feud. alien. per Frideric. Zaf. in Epit. feud. p. 9. num. 18. Hartm. obs. 20. per tot. de feud. Curt. jun. in tr. feud. 4. part. 1. n. 95. Gilman. 4. 1. vot. 3. n. 88.*

III.

Hypotheca generalis non complectitur pecuniam, eaque quæ quotidiano usui inserviunt. *arg. l. 6. cum l. seq. de pign. Bald. in l. ubi adduc. num. 8. Cod. de jur. dot. Frider. de contin. caus. cap. 15. num. 8. Rauchbar. part. 2. quest. jur. civil. & Sax. q. 9. n. 26.* Ea enim plerumque non cadit super pecunia, sed super rebus soli. §. item serviunt. *in verb. maxime. instit. de action. Pacian. consil. 131. num. 35.*

IV.

Hypothecam expressam habere in bonis alterius, est habere jus in re, non ad rem. *l. in noxalibus 30. ff. de noxal. l. eorum 19. ff. de damn. infect. Signorol. conf. 90. incip. Ambrosius mutuo. col. 4. n. 23. & conf. 176. Questio exponitur. col. fin. Angel. conf. 288. Viso puncto. col. fin. ratio est, quia in hypotheca constituitur jus reale. d. §. item Serviana. Instit. de act. & habere jus reale dicitur jus in re habere. Ludovicus Gomez ad §. fuerit. Instit. de action. n. 30. Et plus est habere hypothecam expressam quam tacitam. Hinc licet si scus ipso jure habeat tacitam hypothecam. *l. 46. §. 3. de jure Fisci,* de expressis tamen hypothecis sibi constituendis sollicitus est. *l. 7. C. de fund. patrim. ibique Brunnem.**

V.

In re sua nemo potest habere hypothecam, quia idem debitor esset & Creditor, quod Juris rationi adversatur.

Limita: in re perfectè & absolute non secundum quid sua. Ita uxor retinet hypothecam in bonis immobilibus sine ejus consensu à marito alienatis. *auth. permissa. C. de donat. propter nupt. l. 29. C. de jure dot. Nov. 97. cap. 6. Carpz. P. 1. C. 28. d. 97.*

VI.

Quoties hypotheca in bonis administratoris competit, toties illa non à tempore damni dati sed susceptæ administrationis incipit.

Ratio est, ut ita plene cautum sit illis, quorum bona administrantur, & quia administrator non minus tenetur de neglectis quam de male gestis. *tot. tit. C. si Tutor vel Curat. non gess.*

Exemplum: Ita hypotheca tacita in bona tutoris incipit à die susceptæ tutelæ, neque solum competit pro sorte principali, sed etiam pro omnibus accessionibus. Carpz. *P. 2. C. 14. def. 12.* Et transit etiam ad heredes pupilli hæc tacita hypotheca, non tamen ejus privilegium, utpote quod est personalissimum. Mev. *P. 8. dec. 393.*

VII.

Quodcumque in securitatem crediti obligatur sine traditione, illud est hypotheca, quia hypo-

theca

theca cum sit conventio, nudo consensu constat, hinc sine traditione fit, tribuitque jus in re l. 9. §. 2. ff. de pign. action.

Declar, ut adeo etiam hypotheca in mobilibus, si hæc non tradantur, constitui possit, v. g. in bibliotheca, grege ovium, frumento collecto &c. Brunnem, ad d. l. 9. ff. n. 5.

VIII.

Ubiunque juris dispositio deficit, ibi tacita hypotheca locum non invenit, quia hypotheca tacita oritur ex legis dispositione. Ita ergo Ecclesia ob simplex mutuum nulla competit hypotheca, sicut nec Civitati l. 2. C. de bon. Reipubl. nisi saltem in Saxonia, Carpz. P. 1. C. 28. def. 115. seq. Nec ei qui ad emendam domum mutuo dedit, Carpz. d. l. def. 107.

IX.

Quoties res generaliter oppignorata vendita, toties contra possessorem agi nequit, nisi excusso prius principali Nov. 4. c. 2. Quoties verò res specialiter oppignorata vendita, toties statim contra possessorem pignoris agi potest. Nov. 112. C. 1. vers. ob hoc autem aliqui pugnant.

Ratio differentia: quia pignus speciale magis afficit rem quam generale, Carpz. P. 2. C. 18. def. 15. Hinc pignus speciale aliter vendi nequit, nisi ut pretio illius satisfiat Creditori: quod si igitur hoc non factum, jus in illa re saluum retinet Creditor, quapropter excussione Creditoris gravandus non est. conf. Berl. P. 2. Concl. 24. n. 7. & seqq.

X.

Hypotheca petit cum re hypothecata. Bart. in l. 29. ff. de pign. act. non tamen extinguatur, licet rei hypothecate quantitas mutetur. Bart. in s. fundus. 16. §. 2. ff. de pign.

FINIS LIBRI OCTAVI.

LIBER NONUS.

CAP. I.

Jactare, Jactatio, Gloriatio.

Axioma I.

DE Jactatione vid. Ant. Matt. tr. criminal. d. quaestionibus. 771. num. 3. C. C. Car. V. art. 44. Menoch. de arb. jud. quest.

II.

JACTARE suum nullus præsumitur, l. cum de indebito 25. versic. qui non solvit. ff. de probat. l. qui vas. §. vetare. 3. ff. de furt. exornant Tiraq. in l. si unquam. verb. donatione largius numero 206. cum seqq. C. de revocat. donat. Nicolaus Mozz. de contrahib. tit. de donationib. art. de naturalibus don. numero 2. cum multis sequentibus. Brunor à Sole in locis communibus. verb. jactatio. Menoch. de arbit. 2. casu 88. à princip. Mascard. de probationib. conclus. 554. num. 2. Surdus conf. 7. num. 44. & consil. 80. D. Barbof. in l. quæ dotis. num. 17. cum seqq.

XI.

Hypotheca constitui potest etiam in rebus alibi sitis, Bald. in l. 2. in fin. C. mand.

XII.

Hypotheca bonorum immobilium, de quibus debitor judicialiter non est investitus, valida non est in foro Saxonico, Carpz. Decis. 127.

XIII.

Hypotheca publica, quæ per descriptionem in libro publico constituitur, in scio & invito debitore non fit, nisi ob contumaciam. Mev. P. 8. Dec. 125.

CAP. XXI.

De Hypothesi, Præsupposito.

Axioma I.

Dispositio intuitu certi præsuppositi facta non potest locum habere, nisi prius præsuppositum & hypothesis verificetur. l. Lucius 14. de fideicommiss. libert. Glossa & Dd. in l. mancipia 5. in verb. advocandum. C. de serv. fugit. Welenb. 1. conf. 30. n. 8.

II.

Hypothesis & causatio falsa vanum efficit responsum. vid. supr. lib. 1. loca de antecedenti & consequenti ax. imprimis 3. 4.

III.

Rei evidentiam dimittere & præsuppositum quoddam fingere est intellectus quædam agritudo & infirmitas, Everhardus in topie. loc. a L. cessante. num. 3.

ff. soluto matrim. Octav. Glorit. respons. 10. num. 110. Ambrosin. Perus. decis. 15. num. 20. Rot. decis. 34. num. 3. & decis. 108. num. 2. part. 1. in posthum. Farinat. præsertim in judiciis, in quibus semper facienda est interpretatio, quæ magis utilis & expediens sit facienti. Rot. decis. 171. numer. 3. ead. part. 1. Alexand. Trentacinq. consilio 20. numero 13. part. 1. Laurentius Tennin. in tr. cautel. caut. 152. numero 17.

CAP. II.

Idem, de Identitate conf.

infr. Bis.

Axioma I.

Plus est idem cum alio effici, quam pro eodem haberi, Brunnem. in l. 1. C. de indict.

II.

Identitas rerum & actuum non præsumitur, sed probatione indiget. Mev. Conf. 3. n. 82.

III.

Identitas insignium & armorum agnationem quidem, sed non proximitatem probat. Mev. Conf. 90. n. 51.

E e

CAP.